Anul al 55-lea 12 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei } 12 Pagini Nr. 73 Marți 13 Martie 1938

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dlr. G-le P. T. T. No. 120.355/938

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni. Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80. In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL. TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORILOR Cele 220 Lei pentru 12 luni în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

Datoria ceasului de față

Europa trăește astăzi evenimente de o gravitate excepțională. Criza provocată de intervenția politică și militară a Germaniei în Austria este desigur cea mai primejdioasă din ultimii douăzeci de ani.

Războiul din Etiopia a dat naștere unei încordări, care ne-a umplut, la timpul ei, de îngrijorare. Dar el a fost mai ales prilejul de a pune în acțiune principiile siguranței colective. Din alte puncte de vedere, el era o campanie colonială, care nu prezenta pentru noi nici un interes direct.

Războiul civil din Spania a fost pe punctul de a ne duce de câteva ori la un conflict general. El ne atinge în deosebi prin caracterul lui de ciocniri între două ideologii, dar oroarea lui scapă sensibilității noastre și primejdia lui directă nu ne amenință.

Războiul din Orientul îndepărtat a adus o turburare adâncă în raporturile Marilor Puteri, a grăbit cursa înarmărilor, a făcut victime nenumărate. Dar el ne interesa în măsura, în care putea aduce complicații europene și în care putea avea vreo înrâurire asupra frontierei noastre răsăritene.

Războiul fără sânge din Austria ne pune însă direct în fața primejdiei. Austria era piatra unghiulară a edificiului Europei centrale. Odată cu prăbușirea ei se năruie echilibrul dunărean, așa cum timp de douăzeci de ani a fost conceput pe temeiul tratatelor și cum a intrat în calculele diplomaților și în ipotezele statelor majoare.

Desigur, toată lumea prevedea eventualitatea Germaniei pe Dunăre și la Brenner. Dar azi o vedem. Eri era faptul probabil, azi e faptul împlinit. Deosebirea e mare.

O realitate nouă se creiază în Europa centrală-geografică, politică și militară —, care schimbă înfățișarea trecutului și este plină de grele urmări pentru viitor.

In ce măsură suntem noi pregătiți să-i facem față? Nu e ceasul acum să facem procesul răspunderilor din trecut și să stabilim bilanțul insuficiențelor din prezent. O națiune poate face mult, când vede problemele viitorului ei cu toată limpezimea necesară, când are voința hotărită de a le deslega potrivit intereselor ei naționale și când realizează în fața primejdiei apropiate solidaritatea tuturor cetățenilor ei.

Pe câmpia Dunării deschisă larg vânturilor dela Apus și dela răsărit, s'a aprins azi văpaia unui foc primejdios. Nu noi vom fi cei cari să alimentăm focarul de incendiu. Dar războiul ca și pacea, azi, leagă popoarele cu o fatală solidaritate.

Datoria noastră este să fim gata pentru orice acțiune de apărare a ființei noastre naționale. Primatul frontierelor domină pentru noi evenimentele, care se desfășoară, în ritm grăbit, pe Dunărea mijlocie. Trebue să fim gata din toate punctele de vedere și mai ales sufletește. Interesele naționale supreme se apără cu armele dar nu se apără fără suflete. Solidaritatea românească întreagă, absolută, este cea dintâi și cea mai mare datorie a ceasului de față. In acest scop, nici o unire nu va fi destul de strânsă și niciun spirit de împăciuire destul de larg.

Niciodată mai mult ca azi cei cari au grija și răspunderea cârmuirii nu vor avea nevoe de mai multă înțelepciune și cei cari sunt cârmuiți de mai multă înțelegere.

Sfârșitul Austriei

In scurta ei existență, Austria s'a sbătut în tragica dilemă a unei independențe garantate din afară, care-i atrăgea ostilitatea Germaniei sau a unei politici de prietenie cu Germania, care-i amenința independența.

In ultimii doi ani, cancelarul Schusschnigg a vrut să dobândească, în locul garanțiilor șubrede ale tratatelor, pentru independența patriei sale, chezășia voinței de a trăi independent a poporului austriac, bazată pe o politică de bună vecinătate și prietenie cu Germania.

Pentru diplomația europeană, independența austriacă era o problemă internațională.

După semnarea convenției din 11 Iulie 1936, atât Austria cât și Germania au socotit că independența austriacă este o problemă internă a Austriei. Deslegarea ei atârna de prietenia Germaniei și de voința Austriei de a trăi independentă ca popor german. Austria și Germania erau două state cu un singur popor. In termenii înșiși ai acestei convenții era o contradicție fatală, care explică desfășurarea evenimentelor de astăzi. Ideea diplomației germane, timp de câțiva ani a fost să nu grăbească printr'un act de forță termenul unei uniri a Austriei cu Germania, ci să încurajeze progresul partidului național-socialist austriac, cu scopul ca acesta, obținând majoritatea în țară și devenind stăpân pe guvern, să înfăptuiască unirea cu Germania, ca un act de auto-determinare al poporului austriac. Timp de peste trei ani, d. von Pappen, trimisul extraordinar al d-lui Hitler la Viena a încercat să aducă la îndeplinire această politică. In tot timpul misiunii sale la Viena, Germania a cerut stăruitor participarea național-socialiștilor la guvern și plebiscitul.

In ciuda convenției din 1936, cancelarul Schusschingg a rezistat acestor cereri până la întrevederea de la Berchtesgaden, când a trebuit să consimtă la remanierea guvernului său. Cu acest prilej, cancelarul a admis pe d. Seyss Inquart în guvern ca ministru de interne, dar și-a făcut iluzia că compensează această concesie, cu introducerea în minister a social-democraților. A fost o eroare de apreciere, care l-a determinat să se creadă stăpân pe situație și să ia inițiativa plebiscitului, pentru 13 Martie. Și-a închipuit că, obținând o majoritate în acea zi, va crea faptul îndeplinit al unei consultări populare favorabile independenței Austrei. In principiu, hotărîrea sa era abilă; în practică, s'a dovedit imprudentă.

Intr'adevăr, dându-și seama că un plebiscit izbutit s'ar întoarce contra tezei germane, Führerul s'a hotărât pentru întrebuințarea forței. In lumina evenimentelor, care au urmat, declaraţiile sale din discursul din 20 Februarie, în care nu pomenia un singur cuvânt despre independența Austriei, apar ca o prevestire a faptului împlinit de astăzi.

In ciuda discursului, dramatic din 24 Februarie, al cancelarului Schuschnigg, care se termina cu profesia de credință „Până la moarte roșu-alb-roșu", nici un austriac n'a murit pentru apărarea țării sale. A murit numai Austria independentă, Austria corporativă, creștină și socială, rămășița unei istorii milenare și creația unor tratate destrămate și a unei constituții efemere.

Oricare ar mai fi de azi înainte formele actului de deces al Austriei, un capitol de istorie s'a închis. După 20 de ani de pace, Germania a câștigat războiul. Ea s'a instalat pe Dunăre. Un echilibru nestabil de două decenii a luat sfârșit.

Care vor fi urmările noului situații create în Europa Centrală, depinde în deosebi de restul Marilor Puteri europene, D. Hitler a exploatat împrejurările cu îndemânarea și îndrăzneala sa obișnuite. Ocuparea Austriei a fost săvârșită într'un moment, când Franța este în plină criză politică, Anglia în plină acțiune de înarmare, Italia, al cărei rol ar fi putut fi hotărâtor, angajată pe axa Roma-Berlin și ocupată în Etiopia, Spania, Libia, Mediterana.

Până în ceasul când scriem aceste rânduri, politica Marilor Puteri europene pare să fie mai mult o politică de resemnare la faptul îndeplinit, decât una de rezistență activă. Demersurile Franței și Marei Britanii la Berlin se produc cu câțiva ani prea târziu. Caracterul politicii engleze și franceze este, dealtfel, defensiv. Politica de intervenție, făcută fără succes în Etiopia, în 1935, a lăsat locul politicei de neintervenție făcută fără succes în Spania și în Extremul Orient. Sunt semne că această din urmă politică se va repeta. Primejdiile se îngrămădesc în așa măsură, încât prăbușirile de azi sunt înregistrate de istorie, spre a lăsa locul îngrijorărilor de mâine. Este probabil că o acțiune pentru salvarea Austriei să fie înlocuită cu asigurări date Cehoslovaciei.

Istoria se dovedește un sfetnic neîndestulător și generațiile nu învață nimic una dela alta. Din nefericire, cele care fac greșelile, nu sunt și cele care le plătesc.

Vederea panoramică a orașului Linz, așezat pe Dunăre

Art. 88 din tratatul dela Saint-Germain, declarat fără valoare

Linz, 12 (Rador). — Agenția Havas transmite: CANCELARUL SEYSS INQUART A DECLARAT ASTA SEARA FARA VALOARE ARTICOLUL 88 DIN TRATATUL DELA SAINT GERMAIN PRIN CARE SE INTERZICE ANSCHLUSSUL, — ADICA ALIPIREA AUSTRIEI LA GERMANIA.

Un singur conducător pentru cele două popoare germane

Berlin, 12 (Rador). — In cercurile oficiale germane se declară că evenimentele din Austria n'au modificat situația juridică internațională.

Evenimentele din Austria trebue înțelese ca o consecință a principiului dreptului popoarelor de a dispune de ele însile.

In virtutea acestui principiu a chemat d. Seyss Inquart trupele germane în ajutor, trupe care au intrat în Austria.

Guvernul dela Viena a fost răsturnat și înlocuit cu altul, iată lar ce s'a redus schimbarea petrecută în Austria.

In ceeace privește viitorul, cercurile autorizate socotesc că plebiscitul care va fi, în curând, organizat în Austria, va avea să hotărască asupra soartei celui de al doilea stat german. Poporul german din Austria își va da Constituția și statutul potrivit voinței sale.

Este probabil că se va proceda la un plebiscit pentru proclamarea d-lui Hitler ca Fuehrer al germanilor din Austria, fiind investit cu puterile deținute actualmente de d. Miklas, președintele federal al Austriei.

In acest fel, va exista un singur fuehrer pentru două popoare, fuehrer care va avea prerogativele de șef de stat în două țări și va avea două guverne, unul la Viena și altul la Berlin, guverne având în fruntea lor doi cancelari: mareșalul Goering pentru Reich și d. Seyss Inquart pentru Austria.

Cancelarul Hitler in Austria

Viena, 12 (Rador). — Fuehrerul-cancelar Hitler a sosit la ora 14 pe teritoriul austriac, ducându-se în localitatea Braunau am Inn, unde se află casa sa natală.

Primirea d-lui Hitler la Linz

Linz, 12 (Rador). — Automobilul în care se afla Fuehrerul Cancelar Adolf Hitler a sosit la Linz la ora 19,48.

Fuehrerul este îmbrăcat în uniformă brună. Insoțit de cancelarul Seyss Inquart și de toate personalitățile prezente el intră în primărie, în timp ce mulțimea continuă să ovaționeze.

CUVANTAREA D-LUI SEYSS INQUART

Primul care a luat cuvântul a fost d. Seyss Inquart, cancelarul federal, care a salutat pe Hitler, declarând între altele:

Intr'un ceas istoric pentru întreg poporul german și pentru istoria Europei, vă salut, Fuehrer Cancelar al Reichului, în numele întregei patrii, cu bucurie de a vă vedea din nou pe pământul țării noastre.

A venit ceasul ca, în ciuda „Diktatelor" de pace, în ciuda constrângerii, a invidiei și a lipsei de înțelegere arătate de o întreagă lume, germanii să-și croiască drum spre cellalți germani.

Dv., Fuehrerul meu, ați arătat unui mare popor calea pe care trebue să o urmeze pentru a se debarasa de urmările înfrângerii. Ați devenit Fuehrerul națiunii germane în lupta sa pentru onoare, libertate și dreptate. Dar azi, noi austriacii, ne-am rostit deschis, cu mândrie și în deplină independență, că suntem de acord cu politica pe care o urmați.

In acelaș timp vă declarăm solemn că articolul 88 din tratatul de pace este scos din vigoare. (Aici discursul cancelarului este întrerupt de vii aplauze).

Pentru moment marea armată germană intră în țară în entuziasmul magnific al întregii Austrii. Soldații Austriei salută pe vitejii „Feldgrau" germani, ca martori ai unei unități realizate în sfârșit în fața lumii și pentru totdeauna.

Imperiul german unificat va fi imperiul ordinei, al păcii, al libertăți popoarelor. Azi suntem martorii nașterii lui și Adolf Hitler este Fuehrerul acestui Reich.

Fuehrerul meu, noi austriacii, **vă spunem: mulțumim! Am luptat totdeauna alături de dv.** în această țară a Mărcilor Reichului, cu cea mai mare răbdare. Cred că am dat o luptă bună, până în ultimul minut. Dar acum vă salutăm cu toată bucuria care umple în această clipă inimile tuturor germanilor.

Ovații nesfârșite au salutat ultimele cuvinte ale Cancelarului federal.

RASPUNSUL D-LUI HITLER

Fuehrerul Cancelar Hitler, vorbind din balcon, s'a adresat mulțimii spunând:

Compatrioți germani și compatrioate germane, d-le cancelar federal, vă mulțumesc pentru cuvintele de bun venit. Vă mulțumesc în deosebi celor cari ați venit aici și cari îmi aduceți mărturia că nu numai câțiva au voința și dorința de a întemeia acest mare Reich al poporului german, ci că aceasta este și dorința și voința însăși a acestui popor german.

Aș vrea să-i văd aici pe unii din căutătorii adevărului internațional, nu numai pentru a vedea în astăseară realitatea, ci și pentru a o mărturisi mai târziu.

Odinioară, când am plecat din acest oraș aveam în mine credința care mă stăpânește azi. Gândiți-vă la emoția interioară care m'a cuprins acum când am realizat obiectul acestei credințe. Când Providența m'a scos altădată din acest oraș pentru a mă conduce spre Reich, desigur că mi-a încredințat prin aceasta o misiune și această misiune nu poate fi decât de a reda Reichului german scumpa mea țărișoară. Am crezut în această misiune, am luptat pentru ea și cred că azi am realizat-o. Voi cu toții sunteți martori și garanți.

Nu știu în ce zi veți fi chemați. Nădăjduesc că această zi nu este depărtată. Va trebui atunci să mărturisiți propria voastră profesiune de credință și cred că voi putea atunci prezenta cu mândrie țara mea întregului popor german. Rezultatul va trebui să arate lumii că orice încercare ulterioară de a sfâsia poporul german va fi zadarnică.

După cum voi veți trebui astăzi să vă dați contribuția pentru acest viitor german, tot așa întreaga Germanie este gata să-și dea contribuția. Și și-a dat-o chiar în ziua aceasta. Voi vedeți în soldații germani cari vin din toate regiunile Reichului și cari străbat în clipa de față Austria, luptători gata de jertfă pentru unitatea unui întreg mare popor german, pentru puterea Reichului nostru, pentru măreția și splendoarea sa, de acum și pururea. Trăiască Germania.

Discursul Fuehrerului, ascultat de mii de oameni adunați în piața primăriei, a fost retransmis prin toate posturile de radio germane și austriace.

*

Linz, 12 (Rador). — Agenția „Reuter" transmite:

D. Hitler petrece noaptea la un hotel din Linz.

FUEHRERUL ESTE AȘTEPTAT LA VIENA

Berlin, 12 (Rador). — Corespondentul agenției Havas anunță că sosirea la Viena a d-lui Hitler este așteptată să se producă în foarte scurt timp.

Fuehrerul n'ar aștepta decât ca trupele germane să ajungă în principalele orașe austriace, pentru a apare la Viena.

*

Viena, 12 (Radio-Central). — Astă seară s'a organizat de la universitate, dealungul bulevardului până la Schwartzenbergplatz, o retragere cu torțe.

După aceasta a urmat o paradă militară, în fața guvernului, în piața președinției consiliului.

Ministerul de război a dat un comunicat, arătând că trupele germane se află în marș spre Viena, și că se fac pregătiri pentru primirea lor. Cazărmile Breitensee și Rennweg au fost evacuate de trupele austriace și pregătite pentru adăpostirea trupelor germane.

Victimele ciclonului din India

60 de morți, peste 300 de răniți

Calcutta, 12 (Rador). — Un violent ciclon a bântuit regiunea Asam.

Sunt vreo 60 de morți și peste 300 de răniți.

Un număr foarte mare de case au fost distruse.

Plantațiile au avut mult de suferit.

Condamnarea unui soț criminal

Praga, 12 (Radio-Central). — Curtea cu juri a dat azi sentința în procesul împotriva funcționarului Horak, care vara trecută și-a asasinat soția în mod bestial.

Horak și-a ucis soția pe când aceasta dormea, apoi a ars cadavrul într'o sobă din locuința lui. A doua zi, s'a dus la poliție și s'a plâns că soția l-a părăsit.

Curtea cu juri a condamnat pe criminal la 30 ani închisoare.

Aprecierile favorabile ale unui scriitor polon despre România

Warșovia, 12 (Rador). — D. Jan Rembielinscki, cunoscutul scriitor polon, care călătorește actualmente prin România, a început să publice în „Kronika" și „Mamy Dziennik" o serie de articole cu impresii favorabile asupra stărilor din România.

D-sa constată printre altele că astăzi se poate observa în România mult spirit de întreprindere și inițiativă economică, totul desfășurându-se într'o atmosferă senină și sănătoasă. „Seninătatea vieții, farmecul și frumusețile ei, fac ca România să aibă o mare putere de atracție și să trezească o deosebită simpatie. Populația românească, atât de veche pe aceste plaiuri, utilizează până azi în ceramică și în alte manifestări artistice motive ce se găsesc în săpăturile arheologice. Imbrăcămintea săteanului, broderiile sale, muzica sa, totul dovedește o cultură atât de armonioasă și plină de eleganță și distincție, încât cu greu ar putea fi ea depășită de celelalte popoare din Europa".

Țară de porumb

de A. CORTEANU

Hrana țăranului nostru este mămăliga. De aceea grija lui principală este să-și asigure existența semănând porumb.

Sunt regiuni întregi în țară, unde de zeci de ani se cultivă numai porumb, fiind că țăranii au pământ puțin și nu se pot gândi la asolamente chiar dacă ar avea oarecare cunoștințe despre îmbunătățirea producției agricole prin rotațiunea culturilor. Cu cât populația rurală crește cu atât se întinde și cultura porumbului. Intr'o broșură de curând apărută, prin îngrijirea Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole, și intitulată: „Propuneri pentru îmbunătățirea agriculturii" găsim următoarele date asupra întinderii culturii de porumb: „Suprafața semănată cu porumb a mers crescând treptat cu înmulțirea populației. Dela 3.930.000 hectare în 1925, ea s'a ridicat la 5.168.000 hectare în 1935. A crescut dar cu un milion de hectare în ultimii 10 ani, și se poate prevedea că în viitor odată cu îmbucătățirea pământului, proprietatea mică va fi cultivată aproape exclusiv cu porumb"... „Porumbul devine principala cereală pentru consumul intern. Aceasta se vede, de pe acum: dela 370.000 vagoane în 1925, consumația porumbului a crescut la 430.000 vagoane în 1935, a sporit dar în 10 ani cu 18 % pe când consumația grâului în același interval a scăzut".

Ne oprim cu citațiile din broșura a Uniunii Centrale a Sindicatelor Agricole deși toată lucrarea este prea interesantă. Ceiace vrem să cercetăm astăzi este numai problema porumbului. Lăsăm la o parte scăderea producției la hectar paralel cu întinderea culturilor, precum și haosul produs de diversitatea felurilor de sămânță și corciturile inferioare, la care dă naștere această diversitate. Ne vom ocupa numai de partea socială și națională a problemei porumbului.

Țărănimea noastră neavând altă pregătire de viață decât munca în agricultură și neputând plasa această muncă pe proprietăți străine, ea caută să-și asigure exi-

(Continuare in pagina 2 a)

SCRISORI DIN PARIS

Locomotive in deșert

de RENE SAIVE

Paris, Martie

Iată un vechiu proect care revine în discuție. Vechiu proect nu vrea să însemne proect lipsit de interes. Acela de care vorbim, este din ce în ce mai „actual", deși nașterea lui datează încă din 1879.

In adevăr, în 1879, inginerul Duponchel lansa ideea unei căi ferate transahariene, legătură colonială între Algeria și Sudan. Imediat, ministrul lucrărilor publice, d. de Freycinet, unul dintre cei mai mari bărbați de stat francezi, adopta această sugestie îndrăzneață și scria președintelui republicei:

„Datorită căilor de comunicație, civilizația se întinde și se fixează mai sigur. Africa, la porțile noastre, cere în deosebi atenția noastră. Trebuie să încercăm să ne legăm cu teritoriile întinse pe cari le scaldă Nigerul și Congo".

Această propunere a avut un noroc neobișnuit. S'au acordat credite fără termene, unor misiuni de studii cari, din nenorocire, n'au putut da rezultatul dorit în urma casnisării maiorului Flatters, în 1881. Cercetările au fost reluate în 1898, cu o activitate înzecită. Venind războiul, el n'a făcut decât să arate tot mai mult necesitatea unei căi ferate transahariene, astfel că în 1922, consiliul superior al apărării naționale a fost sesizat oficial despre această chestiune.

S'a intrat atunci într'o fază cu adevărat activă. S'au studiat itinerarii și, în 1926, trei misiuni automobile au plecat din Constantintine, din Alger și Oran și s'au întâlnit la Bourem, pe Niger, realizând aproximativ 3000 km., dealungul deșertului. Se cunoșteau acum obstacolele ce trebuiau învinse, spre a face o cale ferată. In 1929, raportul final era redactat și d. Gaston Doumergue, președintele republicei, exclamă: „Nu e departe vremea în care drumul de fier de pe coasta algeriană se va întinde dealungul ținutului pe care ne-am obișnuit să-l numim marele deșert, spre a ajunge în coloniile noastre din Africa Occidentală și din Africa equatorială. Sahara nu mai e o piedică și va deveni o trăsătură de unire și o legătură între țările pe cari, pentru totdeauna, părea că le va despărți".

De atunci, opinia publică n'a încetat să ceară înfăptuirea acestei opere măreție. Dar totdeauna nestabilitatea guvernamentală — acest obstacol la care nu se gândise nimeni — a amânat-o. Mărețul proect va fi înfăptuit în sfârșit?

Se poate spera. Doi parlamentari, un deputat, d. Marcel Boucher și un senator, d. Gautherot s'au înhămat la această sarcină, cu o frumoasă înflăcărare și îndeamnă guvernul să treacă la fapte.

Există, de sigur, obiecții. Dar ce valorează ele? Senatorul Gautherot amintește că atunci

(Continuare in pag. 2-a)

D. Seyss-Inquart, noul cancelar al Austriei, la Linz